

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.8.202](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.8.202)

УДК: 658:005.332.4]330.341.1

*О. Я. Ляшок,  
аспірант кафедри управління і фінансово-економічної безпеки,  
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»  
ORCID ID: 0000-0001-8192-400X*

## **ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ**

*O. Liashok  
Postgraduate student of the Department of Management and Financial and Economic Security,  
Donetsk National Technical University*

### **FEATURES OF INVESTING IN INNOVATIVE COMPETITIVENESS OF BUSINESS ENTITIES**

*В статті на основі детального аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду у сфері фінансування процесів розвитку підприємства розкрито змістовне наповнення поняття «інноваційна конкурентоспроможність підприємства», окреслено його відмінності від поняття «конкурентоспроможність інновацій». Автором деталізовано складові ресурсної бази конкурентоспроможності підприємств, що визначається такими параметрами господарської діяльності, як обсяг та структура інвестиційного капіталу, залученого на підприємство, рівень очікуваного ризику та час досягнення цілей зростання рівня інноваційної конкурентоспроможності. Інтерес викликають висновки автора щодо завдання фінансового забезпечення інноваційної конкурентоспроможності та поетапного оцінювання можливостей і перспектив розвитку господарської діяльності під впливом інтенсивності інвестування. Слід відзначити, що наробки автора базуються на класичних положеннях теорії інновацій та теорії розвитку, що дозволило на базі концепції S-кривої оцінити можливий діапазон зміни інноваційної конкурентоспроможності при заданому обсягу інвестиційного забезпечення. Практичного значення набувають розробки автора щодо побудови матриці вибору інвестиційних рішень стосовно інтенсивності фінансового забезпечення, що враховує три базові параметри ефективності: час, ризик та обсяги фінансування.*

*The article, based on a detailed analysis of domestic and foreign experience in financing the development of the enterprise, reveals the content of the concept of "innovative competitiveness of the enterprise", shows its differences from the concept of "competitiveness of innovation". The author details the components of the resource base of innovative competitiveness of enterprises, which is determined by such parameters of economic activity as the volume and structure of investment capital attracted to the enterprise, the level of expected risk and time to achieve growth competitiveness. The content of the tasks of financial support of innovative competitiveness is characterized. The stages of assessing the opportunities and prospects for economic development under the influence of investment intensity are proposed. The use of the classical provisions of the theory of innovation and the theory of development allowed on the basis of the concept of the S-*

*curve to estimate the possible range of changes in innovation competitiveness at a given amount of investment. Quantitative limits of innovative competitiveness are determined, which are determined by economic, social, ecological, institutional and time parameters of economic activity of the enterprise. It is recommended to determine their value taking into account the current model of competitiveness at the enterprise and its financial security. It is substantiated that the effect of use and the nature of the origin of sources of financial support directly affect the profitability of innovation, which is the main goal of the enterprise. It is concluded that the use of the concept of the S-curve in practice may give erroneous conclusions about the possible trajectory of change in the level of innovation competitiveness and the need to finance change. It is recommended to take into account the multidimensionality of trajectories of change of directions of enterprise development. Recommendations for building a matrix for choosing investment decisions are given. The presented matrix characterizes the space of investment decisions on the intensity of financial security, takes into account three basic parameters of efficiency: time, risk and amount of funding. It is proved that these parameters directly affect the level of innovative competitiveness, the assessment of which should be carried out taking into account the socio-economic, environmental and time requirements for economic activity of the enterprise.*

**Ключові слова:** інвестування; фінансове забезпечення; інноваційна конкурентоспроможність; розвиток; підприємство; ринок.

**Key words:** investing; financial support; innovation competitiveness; development; business entities; market.

**Постановка проблеми.** Глобальні виклики сучасності сьогодні суттєво змінюють пріоритети та напрямки реалізації господарських процесів. Передусім це стосується методів реалізації виробничо-збутових процесів, які в умовах суттєвого посилення конкуренції повинні бути орієнтовані на випереджаючі інноваційні рішення, пов'язані із поширенням нових технологій виробництва та управління в економічній, екологічній, соціальній сферах господарської діяльності сучасних підприємств. В цих умовах стає можливим здійснювати ефективний пошук та залучення інвестицій, необхідних для оновлення матеріально-технічної бази, підготовки фахівців, що мають компетенції розробки та реалізації інновацій, визначення можливих параметрів оптимізації часу виробництва нової продукції та виходу на ринок, зменшувати потенційні та наявні ризики фінансового забезпечення інноваційних процесів та подолати невизначеності у рішеннях щодо покращення конкурентних позицій підприємства, скоротити час виробництва, а також зменшувати ризики, пов'язані із певною послугою чи діяльністю. Тому саме інновації та інноваційна діяльність суб'єктів господарювання у сучасному економічному середовищі вважається запорукою вирішення проблем забруднення довкілля, відновлення та поліпшення якості природного розмаїття, подолання бідності, покращення здоров'я, що в умовах пандемії набуває пріоритетного значення для формування конкурентоспроможної моделі господарської діяльності.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** На цей час фахівцями відмічається суттєвий дефіцит інновацій технологічного та управлінського процесів, адже зростаюча конкуренція на ринку активно породжує підприємства, орієнтовані на випуск нових продуктів, послуг, що мають принципові відмінності від існуючих на ринку [1-3]. Крім того, у науковій літературі відзначається недостатність державної підтримки активної НДДКР, наявність ряду регуляторних та інституціональних бар'єрів розвитку інноваційної культури, недосконалість нормативно-правової та фінансової бази інноваційної діяльності та неможливість доведення результатів теоретичних досліджень до стану практичних інновацій, що мають комерційну цінність на ринку та привабливість для споживачів [4-5]. Попри достатність накопичення на світових фінансових ринках інвестиційних ресурсів отримати необхідний рівень фінансування для інноваторів, зокрема вітчизняних, є вкрай складною задачею.

Як зазначають фахівці, наявні обмеження фінансового, правового та культурного характерів суттєво гальмують просування інноваційних ідей на ринку інновацій [6]. Це пов'язано, зокрема, із необхідністю поширення практики використання міжнародних стандартів якості, що охоплюють на сьогодні не лише якість продукції та системи управління, а й орієнтуються на стандарти якості технологій, інформації, стану навколишнього природного середовища, що вимагає значних інвестицій [7].

**Постановка завдання.** Метою статті є визначення особливостей інвестування інноваційної конкурентоспроможності суб'єктів господарювання з урахуванням специфіки розвитку ринкового середовища та умов формування джерел інвестицій.

**Основні результати дослідження.** Підходи до визначення та виміру конкурентоспроможності є достатньо широко представленими у фаховій та спеціалізованій літературі. За М. Портером конкурентоспроможність не можна розглядати лише як результат використання наявного фінансово-економічного та техніко-технологічного потенціалу, інтелектуального ресурсу підприємства, часу та досягнення конкурентних позицій, а й як результат безперервної реалізації інновацій, що є базисом прийняття

будь-яких управлінських рішень на підприємстві [8]. З огляду на дане твердження можна дійти висновку, що рівень конкурентоспроможності обумовлюється спроможністю у більш короткий, ніж у конкурентів, термін запроваджувати інновації та розміщувати їх на ринку. Тому підтримка, зміцнення та покращення конкурентоспроможності підприємства є безперервним у часі процесом, орієнтованим на пошукові роботи, перехід від теоретичних досліджень до практичної реалізації інноваційних ідей, трансформацію діючої моделі господарської діяльності до інноваційної моделі виробництва та управління. Крім того, якщо інновації є запорукою конкурентоспроможності, то зростаючий рівень конкурентоспроможності стає мотивуютьним фактором до активізації інноваційної діяльності підприємства [9].

Поєднуючи поняття конкурентоспроможності із поняттям інновацій можна отримати ряд характеристик, що характеризують аспекти розвитку підприємства, який є стратегічною метою будь-якої господарської діяльності. Такими поняттями можуть бути «конкурентоспроможність інновацій» та «інноваційна конкурентоспроможність». Якщо розглянути зміст понять «конкурентоспроможність інновацій» та «інноваційна конкурентоспроможність», то доцільним є виокремлення таких аспектів, що представлені у табл. 1.

**Таблиця 1.**  
**Відмінності змістовного наповнення понять «конкурентоспроможність інновацій» та «інноваційна конкурентоспроможність»**

Аспекти відмінностей	Поняття	
	конкурентоспроможність інновацій	інноваційна конкурентоспроможність
Економічний	Довгостроковість інвестицій	Створення та утримання конкурентоспроможних продуктів та послуг на ринку
Екологічний	Покращена якість	Підтримка екологічного балансу та відновлення природно-ресурсного потенціалу
Соціальний	Зростання споживчої цінності	Ідеї, розробки та технології впроваджуються в умовах конкуренції
Інституціональний	Запровадження та поширення нових стандартів	Новий вид філософії бізнесу
Часовий	Дискретний процес, обмежений життєвим циклом інновацій	Безперервний процес покращень

*Джерело: авторська розробка*

Визначаючи принципи розбіжності у змісті понять «конкурентоспроможність інновацій» та «інноваційна конкурентоспроможність», представлені у табл. 1, слід наголосити, що конкурентоспроможність інновації слід визначити як набуття підприємством конкурентних переваг за рахунок створення та розміщення на ринку продукції, якій притаманна споживча цінність, зумовлена спроможністю задовольняти нові потреби. При цьому важливим є досягнення точки біфуркації розвитку такої інновації, що характеризується переходом від стану інноваційної продукції до стану рутинної продукції, широко розповсюдженій на ринку аналогічних продуктів. Ресурсна база конкурентоспроможності інновації визначається доступністю та ефективністю використання певного ресурсу, достатнього та необхідного для виробника, та розміщення на ринку відповідного інноваційного продукту. Тому досягнення конкурентоспроможності інновацій здебільшого може бути представлено як дискретний процес прийняття рішень щодо реалізації інноваційної діяльності.

На відміну від конкурентоспроможності інновацій інноваційна конкурентоспроможність підприємства може бути охарактеризована як спроможність підприємства у безперервному набутті конкурентних переваг, рівень яких залежить від ефективності використанні усіх компонентів потенціалу наявних та залучених до інноваційної діяльності ресурсів (фінансових, організаційних, часових, технічних тощо). Тому інноваційна конкурентоспроможність є динамічною характеристикою ефективності господарської діяльності підприємства, що є результатом впровадження та поширення вироблених підприємством інновацій на ринку та передумовою розвитку підприємства у довгостроковій перспективі. Таким чином, для інноваційної конкурентоспроможності підприємства важливим є максимально повне та ефективне використання усіх компонентів інноваційного потенціалу за умови постійного удосконалення інноваційної інфраструктури підприємства. Слід зауважити, що інноваційна конкурентоспроможність не є алгебраїчною сумою показників конкурентоспроможності окремих інновацій, що характеризують інноваційну діяльність підприємства в цілому. Інноваційна конкурентоспроможність – це складне фінансово-економічне явище, що характеризується синергетичним ефектом взаємодії управлінських, техніко-технологічних, фінансово-економічних, екологічних, інституціональних факторів та фактору часу, оптимальним використанням наявних залучень потенціальних ресурсів для покращення ринкових позицій підприємства у конкурентному середовищі.

Кількісні межі інноваційної конкурентоспроможності детерміновані економічними, соціальними, екологічними, інституціональними та часовими параметрами господарської діяльності підприємства, значення яких визначається діючою на підприємстві моделлю конкурентоспроможності та її фінансовим забезпеченням. Ефект використання та природа походження джерел фінансового забезпечення безпосередньо впливають на прибутковість інноваційної діяльності, як головну мету підприємства. Міра успішності фінансового забезпечення визначатиметься:

- обсягом та швидкістю отримання затребуваних для реалізації інноваційних проектів ресурсів, що можуть бути оцінені у грошових показниках;
- об'єктивно кількісною визначеністю фінансово-економічних переваг для підприємства-реципієнта та інвестора при фінансовому забезпеченні інноваційної конкурентоспроможності підприємства, що є задовільними для власників капіталу, реципієнтів;
- актуальністю виробленої підприємством продукції для ринку з погляду співвідношення ціни/якості/рівня задоволення потреб;
- часовим горизонтом інвестицій, часом реінвестування коштів та їх обсягів, необхідних для безперервної підтримки інноваційної діяльності підприємства.

Завдання інвестування інноваційної конкурентоспроможності полягає у мобілізації наявних ресурсів, що походять від внутрішніх та зовнішніх джерел, доступність до яких визначається прогнозованими обсягами отриманого прибутку, очікуваного рівня та темпів збільшення ринкової капіталізації компанії, іншими ефектами, що не передбачають безпосереднього грошового виміру, зокрема, покращення стану природних ресурсів, накопичення та (або) розвинення природного капіталу. Реалізація зазначеного завдання інвестування інноваційної конкурентоспроможності вимагає проведення оцінки можливостей та перспектив розвитку господарської діяльності за наступними етапами:

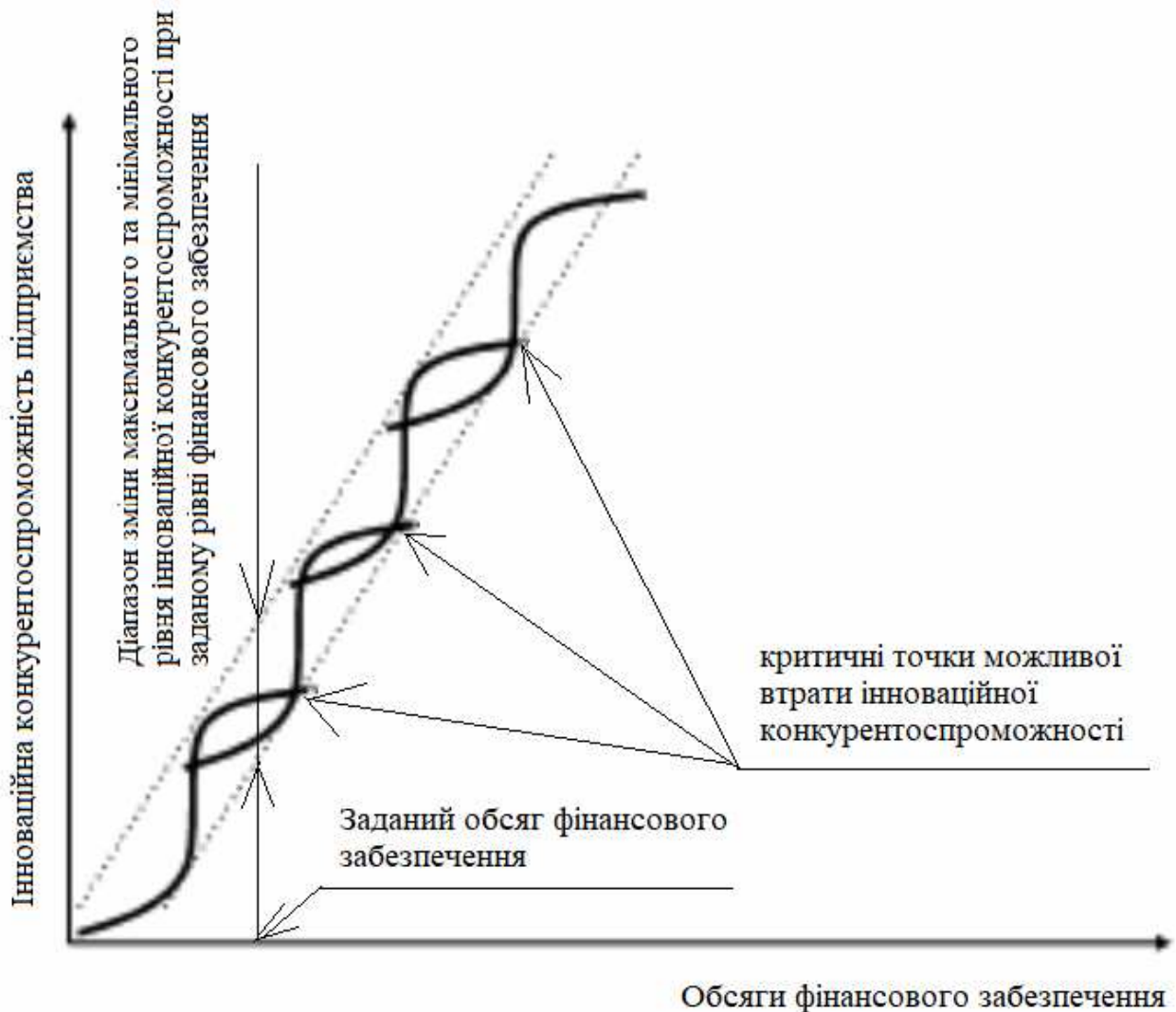
1) обґрунтування обсягів затребуваного фінансового забезпечення, визначення пропорцій залучення зовнішніх та внутрішніх джерел, встановлення пріоритетності та черговості залучення, використання, відшкодування та реінвестування капіталу;

2) визначення вартості залученого та власного капіталу, що повинно враховувати плановий рівень ризику інвесторів, збільшуючи таким чином вартість задіяного капіталу на прогнозовану величину премії за ризик. Слід зауважити, що параметри вартості капіталу мають ймовірнісний характер, що обумовлене мінливістю умов господарювання, невизначеністю динаміки та спрямованості розвитку підприємства при зміні рівня інноваційної конкурентоспроможності;

3) формування моделі, визначення форм і методів фінансового забезпечення інноваційної конкурентоспроможності підприємства з урахуванням величини ризику та планового горизонту реалізації інновацій. При цьому слід враховувати, що зростання рівня ризику залежить від збільшення тривалості та обсягів використаного капіталу, що становить основу для маневрування та оптимізації структури капіталу шляхом реалізації короткострокових рішень, спрямованих на зменшення вартості капіталу та прискорення часу реалізації рішень щодо збільшення інноваційної конкурентоспроможності підприємства. Однак рівень та можливості маневрування залежать від співвідношення обсягів власного та зовнішнього капіталів: для власного капіталу можливим шляхом зменшення вартості є припинення або зменшення дивідендів, для зовнішніх джерел фінансування рівень маневреності значно нижчий, адже умови фінансування та вартість капіталу, як правило, є незмінними величинами, що регулюються контрактними умовами;

4) залучення до господарського обігу фінансових ресурсів із подальшою їх трансформацією до ресурсів, необхідних для забезпечення інноваційної конкурентоспроможності із встановленням потенційних меж очікуваного рівня прибутку та рентабельності задіяного капіталу, необхідного і достатнього для відшкодування капіталів за обсягом та вартістю, покриття інших витрат, обумовлених мінливістю ринкового середовища.

Зміна рівня інноваційної конкурентоспроможності під впливом інтенсифікації або припинення фінансування з точки зору управлінського аспекту відбувається у межах, що регламентуються потенціалом ресурсів та інтенсивністю інноваційної діяльності [10]. Розбіжності у формуванні конкурентоспроможності інновацій та зміні інноваційної конкурентоспроможності доцільно охарактеризувати на базі концепції S-кривої, що демонструє технологічний стрибок при інтенсифікації інвестування зміни технологій в інноваційній діяльності підприємства (рис. 1). При заданому обсягу інвестування рівень інноваційної конкурентоспроможності знаходиться в діапазоні від мінімального до максимального рівня, що визначається синергетичним ефектом, що формується окремими інноваціями, що утворюють інноваційну програму підприємства. При цьому як одна, так і декілька інновацій можуть призводити до підвищення або зниження рівня інноваційної конкурентоспроможності, що стає предметом управлінських рішень щодо вибору найбільш значущих та доцільних інновацій для забезпечення зростання рівня інноваційної конкурентоспроможності. Крім того, можливе утворення так званих критичних точок можливої втрати інноваційної конкурентоспроможності, що є наслідком технологічного стрибка при переході від однієї інновації до іншої.



**Рис. 1. Межі зміни інноваційної конкурентоспроможності підприємства при заданому обсягу інвестування \***  
 \* Розроблено автором

Слід зауважити, що пропонуване використання концепції S-кривої (рис. 1) на практиці може давати хибні висновки щодо можливої траєкторії зміни рівня інноваційної конкурентоспроможності та необхідності фінансування змін. Це пов'язане із обмеженням ресурсів, що виражається у наявності ризиків нестачі фінансового забезпечення на стадії виробництва і збуту продукції підприємства і призводить до суттєвої зміни портфелю капіталів та зміни вартості загального обсягу задіяних ресурсів. Крім того, стандартний вигляд S-кривої не враховує багатомірність траєкторій зміни напрямків розвитку підприємства, фіксуючи зміни лише за одним параметром, який для даного дослідження фіксується у грошових одиницях виміру і характеризує загальний обсяг задіяного інвестиційного капіталу без урахування його структури, особливостей умов залучення, відшкодування та реінвестування [11-12]. На практиці обсяги фінансування можуть не набувати статусу головного фактору визначення траєкторії зміни інноваційної конкурентоспроможності, адже система господарської діяльності підприємства розвивається при зміні багатьох факторів, що визначають її стан, тому S-крива може бути розглянута як своєрідна проекція у двовимірній системі координат, що спрощує уявлення про реальне розташування S-кривої у багатомірній системі координат.

Враховуючи неоднозначність висновків щодо вибору обсягів інвестування, його інтенсивності у часі, що пов'язане із недетермінованістю ринкового середовища господарської діяльності, слід оцінити потенційно можливі інвестиційні рішення, що розрізняються за ступенем доступності інвестиційного капіталу та планованими темпами зміни рівня інноваційної конкурентоспроможності. Такі рішення можна представити у вигляді портфелю інвестиційних рішень, що представлені матрицею, сектори якої дозволяють вибрати найбільш ефективні стратегії інвестування – від інтенсивного інвестування при прогнозуванні пришвидшеного зростання рівня інноваційної конкурентоспроможності, при наявності достатнього і необхідного обсягу інвестицій, до пасивного, при відсутності перспектив зростання та обмежених можливостей отримання необхідних інвестицій (рис. 2).

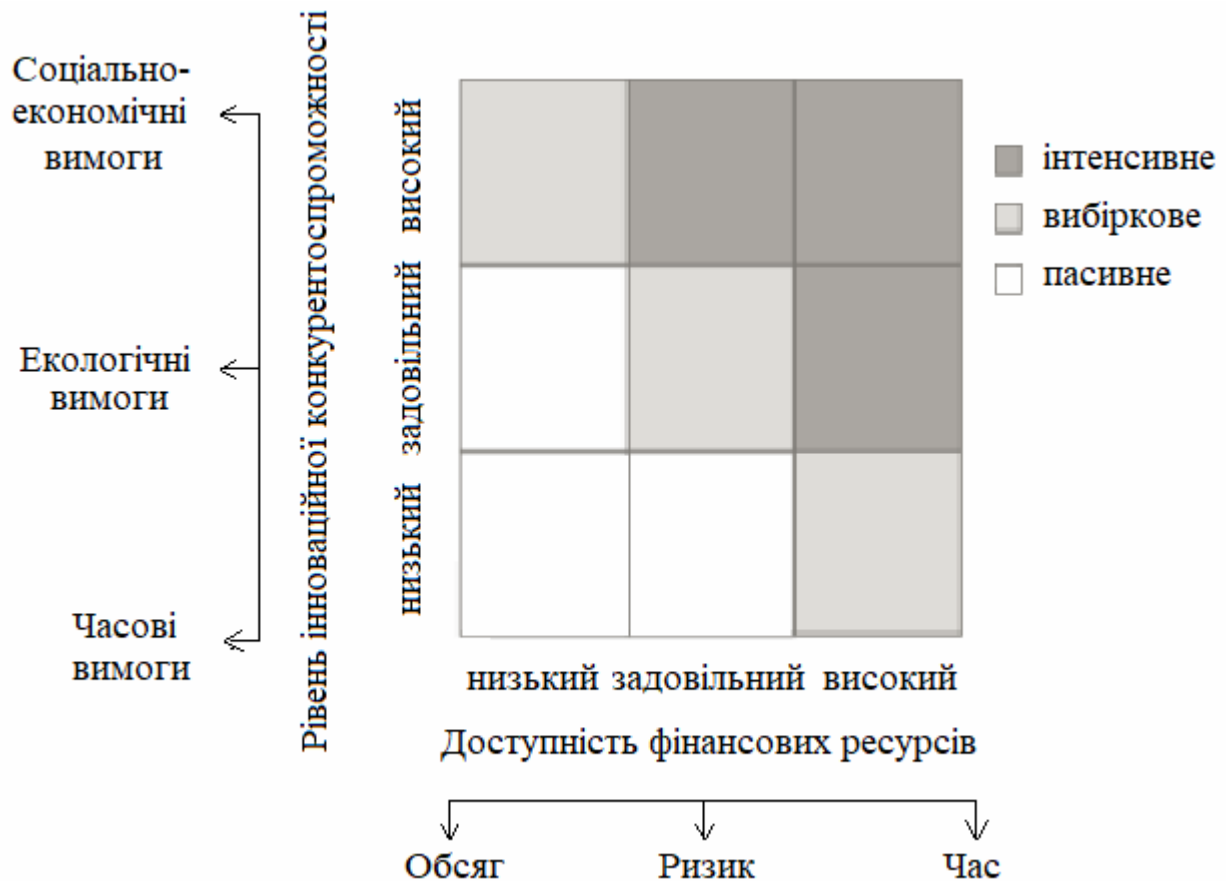


Рис. 2. Портфоліо інвестиційних рішень щодо інтенсивності фінансового забезпечення\*

\* Розроблено автором

Вибір можливих рішень щодо інвестування інноваційної конкурентоспроможності, представлених на рис. 2, що розрізняються за рівнем інтенсивності залучення та використання фінансових ресурсів, обумовлюється мірою доступності фінансових ресурсів за обсягами, ризиками та часом. Зазначені параметри безпосередньо впливають на рівень інноваційної конкурентоспроможності, оцінка якої повинна здійснюватися з урахуванням соціально-економічних, екологічних та часових вимог до господарської діяльності підприємства. Такими вимогами є ступінь задоволення суспільних потреб, відповідність законодавству, мінімальний негативний вплив на довкілля, інтенсивність конкуренції на ринку, часові характеристики процесів виробництва та збуту продукції підприємства на ринку.

Обмеженість та висока вартість фінансових ресурсів є принциповим бар'єром для активізації та прискорення інвестування інноваційної конкурентоспроможності підприємства. З одного боку, підприємство може бути інноваційно розвинутим, характеризуватися високим рівнем інноваційного потенціалу, активно проводити НДДКР, здійснювати експериментальні розробки, займатися промисловим дизайном та отримувати права інтелектуальної власності. З іншого боку, такі підприємства зіштовхуються з рядом ризиків, пов'язаних із низькою ефективністю господарської діяльності, що не дозволяє отримати бажаний обсяг інвестиційних ресурсів з джерел, що мають привабливість для реципієнтів інвестиційного капіталу. Отже досягнутий та прогнозований рівні інноваційної конкурентоспроможності та їх внески до загального рівня ефективності господарської діяльності визначають конкретні можливості та умови інвестиційного забезпечення. При цьому важливістю набувають не лише грошові форми та методи інвестування, а й негрошові альтернативні джерела фінансового забезпечення, зокрема лізинг, трансфер технологій, передача прав власності, патентів, хеджування, венчурний капітал тощо. Доцільність використання альтернативних інвестицій визначається етапом розвитку підприємства, поточними характеристиками інвестиційної конкурентоспроможності, прогнозованими тенденціями зміни поточної конкурентної позиції підприємства на ринку.

**Висновки.** Сучасною тенденцією розвитку економічних відносин є прискорені темпи змін та стохастичність динаміки ринків, посилення значення цінового фактору при прийнятті рішень щодо купівлі товарів і послуг, збільшення міжнародної конкурентоспроможної діяльності, зростання побажань споживачів і вимог ринку, підвищення складності та рівня інноваційності продукції конкурентів. Інновації – це сучасний та ефективний засіб забезпечення та розширення конкурентних позицій підприємства в умовах динамічних змін та обмеженості інвестиційних ресурсів. Аналіз існуючого досвіду та використання класичних положень теорії інновацій та теорії розвитку дозволило на базі концепції S-кривої графічно представити функцію діапазону можливої зміни інноваційної конкурентоспроможності при заданому обсягу інвестування. Це дозволило обґрунтувати кількісні межі інноваційної конкурентоспроможності, визначити основні детермінанти, до яких віднесено економічні, соціальні, екологічні, інституціональні та часові параметри господарської діяльності

підприємства. Показано, що складність ринкового середовища суттєво обмежує використання концепції S-кривої на практиці внаслідок небезпеки отримання некоректних висновків щодо реальної траєкторії інноваційної конкурентоспроможності та необхідності додаткового інвестування. Тому сформовано матрицю вибору інвестиційних рішень щодо інтенсивності фінансового забезпечення, в якій враховано три базові параметри ефективності: час, ризик та обсяги фінансування. Проте у подальшому необхідним є визначення кількісних параметрів функції інноваційної конкурентоспроможності та визначення граничних меж прийняття рішень щодо її інвестування для досягнення бажаних змін конкурентних позицій підприємства на ринку.

#### Список використаних джерел.

1. Lochan, S.A., Fedyunin, D.V., Bezpалov, V.V., & Petrosyan, D.S. Theoretical issues of the formation of the industrial policy of enterprises. *International Journal of Economics and Financial Issues*. 2015. №5(3S). С. 274-280.
2. Silagadze, A. Plato on Economic Foundations of an "Ideal State". *Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences*. 2019. №13(2). С. 142-145.
3. Jedzhula, V.V., Yepifanova, I.Yu., & Zvyk, O.G. Innovation activity as a factor of competitiveness of enterprises. *Investments: Practice and Experience*. 2017. № 4. С. 5-8.
4. Levytsky, V.V., & Sukhanova, I.Yu. Peculiarities of the influence of innovations on the formation of financial and economic security of the enterprise's activity. *Bulletin of the Khmelnytsky National University. Series "Economic Sciences"*. 2014. № 2. С. 69-73.
5. On Priority Areas of Innovation Activity in Ukraine. (2012). Law of Ukraine dated 12.05.2012 No. 3715-VI. Retrieved from: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17> (дата звернення 30.07.2021 р.).
6. Plaskova, N.S., Prodanova, N.A., Zatsarinnaya, E.I., Korshunova, L.N., & Chumakova, N.V. Methodological support of organizations implementing innovative activities investment attractiveness estimation. *Journal of Advanced Research in Law and Economics*. 2017. № 8(8). С. 2533-2539. DOI: 10.14505/jarle.v8.8(30).25.
7. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України; Стратегія від 10.07.2019 № 526-р Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (дата звернення 30.07.2021 р.).
8. Портер М. Конкуренція [пер. з англ. / під ред. Я.В. Заблоцького]. М.: Вільямс, 2001. 495 с.
9. Артеменко Л.П. Формування конкурентоспроможності інноваційно активних підприємств. *Економіка і організація управління*. 2014. № 1 (17)-2 (18). С. 19-26.
10. Debecker, A. and T. Modis, Determination of the uncertainties in S-curve logistic fits. *Technological Forecasting and Social Change*. 1994. №46(2). P. 153-173.
11. Гумен О.М., Лясковська С.Є., Мартин Є.В. Багатомірна геометрія у прикладних задачах. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. Херсон: ХНТУ, 2016. Вип. 3(58). С. 497-500.
12. Modis, T., A Scientific Approach to Managing Competition. *The Industrial Physicist*, 2003. 9(1): p. 24-27.

#### References.

1. Lochan, S.A., Fedyunin, D.V., Bezpалov, V.V. and Petrosyan, D.S. (2015), "Theoretical issues of the formation of the industrial policy of enterprises", *International Journal of Economics and Financial Issues*, vol. 5(3S), pp. 274-280.
2. Silagadze, A. (2019), "Plato on Economic Foundations of an "Ideal State", *Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences*, vol. 13(2), pp. 142-145.
3. Jedzhula, V.V. Yepifanova, I.Yu. and Zvyk, O.G. (2017), "Innovation activity as a factor of competitiveness of enterprises", *Investments: Practice and Experience*, vol. 4, pp. 5-8.
4. Levytsky, V.V. and Sukhanova, I.Yu. (2014), "Peculiarities of the influence of innovations on the formation of financial and economic security of the enterprise's activity", *Bulletin of the Khmelnytsky National University. Series "Economic Sciences"*, vol. 2, pp. 69-73.
5. Verkhovna Rada of Ukraine (2012), Law of Ukraine "On Priority Areas of Innovation Activity in Ukraine" available at: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17> (Accessed 30 July 2021).
6. Plaskova, N.S., Prodanova, N.A., Zatsarinnaya, E.I., Korshunova, L.N. and Chumakova, N.V. (2017), "Methodological support of organizations implementing innovative activities investment attractiveness estimation", *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, vol. 8(8), pp. 2533-2539. DOI: 10.14505/jarle.v8.8(30).25.
7. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), Resolution "On approval of the Strategy for the development of innovation in the period up to 2030", Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (Accessed 30 July 2021).
8. Porter, M. (2001), *Konkurentsiia [Competition]*, Viliams, Moscow, Russia.
9. Artemenko, L.P. (2014), "", *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, vol. 1 (17)-2 (18), pp. 19-26.
10. Debecker, A. and Modis, T. (1994), "Determination of the uncertainties in S-curve logistic fits", *Technological Forecasting and Social Change*, vol. 46(2), pp. 153-173.
11. Gumen, O. M. Liaskovska, S. Ye. and Martyn, Ye .V. (2016), "Multidimensional geometry in applied problems", *Visnyk Khersonskoho Natsionalnoho Tekhnichnoho Universytetu*, vol. 3(58), pp. 497- 500.
12. Modis, T. (2003), "A Scientific Approach to Managing Competition", *The Industrial Physicist*, vol. 9(1), pp. 24-27.